

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	9
CZEŚĆ I. Podstawy teoretyczne i uregulowania prawne	13
1. Ewolucja podejścia do problematyki zdrowia w wymiarze międzynarodowym – od kolonializmu do globalizacji (<i>Krzysztof Kaczmarek</i>)	15
1.1. Wprowadzenie	15
1.2. Globalizacja zdrowia publicznego w okresie prekolonialnym	15
1.3. Kolonializm i medycyna tropikalna	16
1.4. Międzynarodowe zdrowie a zdrowie globalne	17
1.5. Zdrowie globalne – treść pojęcia	19
1.6. Ewolucja postaw dotyczących zdrowia a zmiany instytucjonalne	21
1.7. Zakres zdrowia globalnego	22
1.8. Podsumowanie	24
2. Zdrowie w systemie prawa międzynarodowego (<i>Katarzyna Brukało, Krzysztof Kaczmarek</i>)	26
2.1. Wprowadzenie	26
2.2. Światowa Organizacja Zdrowia – Międzynarodowe Przepisy Zdrowotne	26
2.2.1. Struktura	28
2.2.2. Procedura działania	29
2.2.3. MPZ-2005 w praktyce	31
2.2.4. Ewolucja MPZ	31
2.3. Unia Europejska – wspólnotowa sieć nadzoru epidemiologicznego	32
2.3.1. Schemat działania	32
2.3.2. Zakres, kryteria, definicje	33
2.3.3. System wczesnego ostrzegania i reagowania (EWRS)	34
2.4. Podsumowanie	35
3. Problematyka zdrowia publicznego w uregulowaniach prawnych Unii Europejskiej (<i>Katarzyna Brukało</i>)	37
3.1. Wprowadzenie	37
3.2. System prawa wspólnotowego	37
3.2.1. Pierwotne i wtórne (pochodne) źródła prawa unijnego	37
3.2.2. Zdrowie publiczne w prawie pierwotnym Unii Europejskiej – Traktaty Paryskie i Rzymskie	38
3.3. <i>Jednolity Akt Europejski (JAE)</i>	39
3.4. <i>Traktat o Unii Europejskiej (TUE)</i>	39
3.5. <i>Traktat Amsterdamski</i>	40
3.6. <i>Traktat ustanawiający Konstytucję dla Europy (TK)</i>	42
3.7. Ewolucja wspólnotowego zdrowia publicznego	44

3.8. Zdrowie publiczne w prawie wtórnym Unii Europejskiej	44
3.8.1. <i>Wspólnotowe programy zdrowia publicznego</i>	44
3.9. Podsumowanie	48
CZĘŚĆ II. Charakterystyka głównych aktorów w obszarze międzynarodowego zdrowia publicznego.....	51
4. Działalność Światowej Organizacji Zdrowia w wymiarze globalnym, regionalnym i krajowym (<i>Paulina Miśkiewicz</i>)	53
4.1. Wprowadzenie	53
4.2. Historia powstania WHO	53
4.3. Członkostwo w WHO	54
4.4. Struktura organizacyjna WHO	54
4.5. Zadania i funkcje WHO	56
4.6. Reforma WHO	57
4.7. Działania Organizacji	58
4.8. Najważniejsze traktaty i regulacje WHO	59
4.8.1. Ramowa Konwencja Światowej Organizacji Zdrowia o Ograniczeniu Użycia Tytoniu (<i>Framework Convention on Tobacco Control – FCTC</i>)	59
4.8.2. Międzynarodowe Przepisy Zdrowotne 2005 (<i>International Health Regulations – IHR</i>)	60
4.8.3. Kodeks Żywnościowy (<i>Codex Alimentarius</i>)	61
4.8.4. Międzynarodowy Kodeks Marketingu Produktów Zastępujących Mleko Kobiece (<i>International Code of Marketing of Breast-milk Substitutes</i>)	61
4.8.5. Globalny Kodeks Postępowania WHO w sprawie Międzynarodowej Rekrutacji Personelu Medycznego (<i>WHO Global Code of Practice on the International Recruitment of Health Personnel</i>)	62
4.9. Klasyfikacje	62
4.10. Publikacje WHO	63
4.11. Czasopisma WHO	63
4.12. Punkty zwrotne w historii WHO	64
5. Zdrowie publiczne jako obszar działań organizacji międzynarodowych (<i>Małgorzata Olejniczak- -Nowakowska</i>)	67
5.1. Wprowadzenie	67
5.2. Organizacja Narodów Zjednoczonych	68
5.3. Międzynarodowy Czerwony Krzyż i Czerwony Półksiężyc	69
5.4. Globalny Sojusz na Rzecz Szczepionek i Szczepień	71
5.5. Wspólny Program Narodów Zjednoczonych ds. Zwalczenia HIV i AIDS	72
5.6. Międzynarodowa Federacja Diabetologiczna	73
5.7. Międzynarodowe Stowarzyszenie Badań nad Otyłością	76
6. Rola państwa w kształtowaniu międzynarodowej polityki zdrowotnej (<i>Mirosław J. Wysocki, Katarzyna Brukało</i>)	79
6.1. Wprowadzenie	79
6.2. Polityka zdrowotna w wymiarze międzynarodowym. Dobre zarządzanie na rzecz zdrowia	79
6.3. Dyfuzja zarządzania	82
6.4. Rola państwa na przykładzie Polski	82
6.4.1. Ministerstwo Zdrowia	83
6.4.2. Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego – Państwowy Zakład Higieny	86

6.4.3. Samorządy terytorialne	86
6.5. Podsumowanie	87
7. Organizacje pozarządowe w globalnym zdrowiu publicznym (Krzysztof Kaczmarek, Katarzyna Brukało)	89
7.1. Wprowadzenie	89
7.2. Podmioty społeczeństwa obywatelskiego a zaspokojenie potrzeb społecznych	89
7.3. Organizacje pozarządowe w globalnym zdrowiu publicznym	91
7.4. Organizacje prowadzące działania w obszarze zdrowia – od działalności operacyjnej do rzecznictwa	93
7.5. Ograniczenia i problemy związane z funkcjonowaniem organizacji pozarządowych	97
7.6. Podsumowanie	99
CZEŚĆ III. Wybrane problemy zdrowotne skali międzynarodowej	101
8. Wyzwania zdrowotne w państwach rozwijających się (Mariusz Geremek)	103
8.1. Wprowadzenie	103
8.2. Kraje rozwijające się z wysokim współczynnikiem dzietności	103
8.2.1. Zagrożenia dla zdrowia matki i dziecka wynikające z wysokiej wartości współczynnika dzietności	104
8.3. Aktualna sytuacja zdrowotna w aspekcie wybranych chorób zakaźnych oraz ekspozycji na ich czynniki ryzyka	105
8.3.1. Malaria	105
8.3.2. Gruźlica	107
8.3.3. HIV/AIDS	108
8.4. Zwiększenie liczby zachorowań oraz ekspozycji na czynniki ryzyka wybranych chorób przewlekłych	110
8.4.1. Choroby układu sercowo-naczyniowego	110
8.4.2. Choroby nowotworowe	111
8.4.3. Cukrzyca	112
8.5. Podsumowanie	114
9. Stan zdrowia populacji krajów rozwiniętych (Joanna Głogowska-Ligus)	118
9.1. Wprowadzenie	118
9.2. Pomiar stanu zdrowia	119
9.2.1. Przeciętne dalsze trwanie życia	119
9.2.2. Zdrowie dzieci	125
9.2.3. Stan zdrowia a starzenie się społeczeństwa	127
9.3. Podsumowanie	131
10. Promocja zdrowia w aspekcie rozwiązywania globalnych problemów zdrowotnych (Krzysztof Kaczmarek)	133
10.1. Wprowadzenie	133
10.2. Kierunki rozwoju promocji zdrowia	133
10.3. Realizacja promocji zdrowia w skali globalnej – prezentacja wybranych inicjatyw	139
10.3.1. Zdrowe Miasta	140
10.3.2. Szpital Promujący Zdrowie	142
10.4. Podsumowanie	144

11. Finansowanie ochrony zdrowia a bezpieczeństwo zdrowotne obywateli państw rozwiniętych (<i>Michał Wróblewski, Karolina Sobczyk</i>)	146
11.1. Wprowadzenie	146
11.2. Koncepcja bezpieczeństwa zdrowotnego	146
11.3. Finansowanie świadczeń a bezpieczeństwo zdrowotne	148
11.4. Zapewnienie bezpieczeństwa zdrowotnego w ramach polskiego systemu ochrony zdrowia	155
11.5. Podsumowanie	156
12. Dostępność opieki zdrowotnej w krajach rozwijających się (<i>Piotr Romaniuk</i>)	158
12.1. Wprowadzenie	158
12.2. Państwa rozwijające się i ich cechy	159
12.3. Dostępność opieki zdrowotnej – wyjaśnienia terminologiczne	160
12.4. Uwarunkowania dostępności opieki zdrowotnej	161
12.5. Dane systemowe – obraz dostępności świadczeń opieki zdrowotnej w państwach rozwijających się	164
12.5.1. Wydatki na zdrowie	164
12.5.2. Zasoby kadrowe i infrastrukturalne	167
12.5.3. Charakterystyka udzielanych świadczeń	170
12.6. Podsumowanie	172
13. Wykaz tabel i rycin	175